

บันทึก

เรื่อง พระยาสุรราชฤทธานนท์ขอรับโฉนดที่ดินที่ได้รับพระราชทาน
จากพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ

(๑) นายกรัฐมนตรี (ในตำแหน่งบังคับบัญชาสำนักพระราชวัง) ได้แจ้งมาโดยหนังสือที่ ๔๑๑/๒๕๘๑ ลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๘๑ ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาแสดงความเห็นในเรื่องที่พระยาสุรราชฤทธานนท์ขอรับโฉนดที่ดินที่ได้รับพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ

(๒) คณะกรรมการกฤษฎีกา (อนุกรรมการร่างกฎหมายชุดที่ ๑) ได้พิจารณาเรื่องนี้แล้ว ปรากฏว่า พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ โปรดเกล้าฯ พระราชทานที่ดินตำบลท่าแปดตำรวจแปลงหนึ่งแก่พระยาสุรราชฤทธานนท์ โดยมีพระราชหัตถเลขาที่ ๘/๑๑๘ ลงวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๔๖๓ เป็นสำคัญ ที่ดินแปลงนี้อยู่ในพระราชวังเดิมมาเป็นเวลาหลายปีแต่ยังไม่มีโฉนด นอกจากนี้ยังปรากฏจากข้อความที่สำนักพระราชวังได้ชี้แจงเพิ่มเติมมาอีกว่า พระยาสุรราช-ฤทธานนท์ "ได้ปลูกสร้างบ้านเรือนลงในที่นั้นเริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๔๖๓" ทั้งนี้พึงเห็นได้ชัดว่า ผู้รับพระราชทานได้รับมอบที่ดินจากผู้พระราชทานแล้วและยังได้เข้าครอบครองอีกด้วย

(๓) ในที่นี้ขอเสนอให้ระลึกว่า แม้บันทึกของคณะกรรมการกฤษฎีกาฉบับก่อน ๆ ซึ่งได้แสดงความเห็นไว้ในเรื่องที่ดินที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ โปรดเกล้าฯ พระราชทานไป คือฉบับที่ส่งพร้อมกับหนังสือคณะกรรมการกฤษฎีกาถึงกรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่ ๘๙๒/๒๔๗๙ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๔๗๙ และฉบับที่ส่งพร้อมกับหนังสือคณะกรรมการกฤษฎีกาถึงกรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่ ๑๕๗๙/๒๔๘๐ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๔๘๐ นั้น จะว่าด้วยเฉพาะที่ดินที่เอามาจาก "บัญชีเลี้ยงชีพบาทบริจาริกาซึ่งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าฯ ได้ทรงทำไว้" ก็ดี แต่หลักเกณฑ์ที่กล่าวไว้ในบันทึกนั้น ๆ ย่อมนำมาใช้สำหรับการพิจารณาในเรื่องใหม่นี้ได้ กรรมการร่างกฎหมายจึงเห็นว่า โดยที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ ทรงเป็นสมบูรณาญาสิทธิราชพระบรมราชโองการของพระองค์จึงมีผลเป็นกฎหมาย และพระองค์ทรงมีสิทธิที่จะเอาที่ดินแห่งราชอาณาจักร ไม่ว่าจะเป็นทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ หรือทรัพย์สินส่วนพระองค์ (ซึ่งในรัชสมัยของพระองค์ยังหาได้มีการแบ่งแยกเช่นนี้ไม่) ไปพระราชทานได้

(๔) ขอเสนอให้ระลึกว่า กรรมการร่างกฎหมายได้เคยแสดงถึงความสำคัญในทางกฎหมายไว้ว่า ผู้รับพระราชทานจะได้กรรมสิทธิ์ต่อเมื่อได้จดทะเบียนการโอนโฉนดไปในนามของตน แต่ที่ดินที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ โปรดเกล้าฯ พระราชทานไปในรายนี้ เป็นที่ดินที่ยังไม่มีโฉนด และก่อนประกาศใช้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ใน

พระราชบัญญัติการออกโฉนดที่ดิน ร.ศ.๑๒๗ (มาตรา ๓๙,๔๑,๔๕) ก็มีหลักอยู่ว่า การโอนจะสมบูรณ์เมื่อได้จดทะเบียน แต่หลักนี้ใช้เฉพาะในเรื่อง “ที่ดินซึ่งได้รับโฉนด” กล่าวอีกนัยหนึ่ง ก็คือ สำหรับที่ดินที่ยังไม่มีโฉนดนั้น การโอนย่อมสมบูรณ์โดยไม่ต้องจดทะเบียน

(๕) โดยเหตุนี้ กรรมการร่างกฎหมายจึงเห็นว่า การพระราชทานที่ดินแก่พระยาสุรราชฤทธานนท์เป็นอันสมบูรณ์แล้ว

(ลงชื่อ) เดือน บุนนาค

(นายเดือน บุนนาค)

เลขาธิการ

คณะกรรมการกฤษฎีกา

มกราคม ๒๔๘๑